

Laulasmaa Kooli Klooga lasteaia õppe ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu ning laste arengu eeldavad tulemused kui lõpetavad lasteaia (6-7a)

Valdkond *Mina ja keskkond*

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

2. Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;

2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;

3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;

2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;

3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;

5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;

2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;

3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;

4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;

5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;

6) oskab eristada igapäevaelust tervisele kasulikku ja kahjulikku;

7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;

8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;

9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;

10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;

11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;

12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;

13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;

- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- 16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- 17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

Valdkond Keel ja kõne

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

2. Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja-pildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Valdkond Eesti keel kui teine keel

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;

4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

2. Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

1) kuulamine;

2) kõnelemine;

3) Eesti kultuuri tutvustamine.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);

2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;

3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);

4) korraldatakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;

5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;

7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;

2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;

3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;

4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;

5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;

6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;

7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimi, tuntud inimesi.

Valdkond *Matemaatika*

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;

2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;

3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;

4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;

5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;

6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;

7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

2. Valdkonna *Matemaatika* sisu:

1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;

2) suurused ja mõõtmine;

3) geomeetrilised kujundid.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;

- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
 - 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
 - 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
 - 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.
4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:
- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
 - 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
 - 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
 - 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;
 - 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
 - 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
 - 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
 - 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
 - 9) oskab öelda kellaega täistundides;
 - 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
 - 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nõör vms);
 - 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
 - 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

Valdkond Kunst

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:
 - 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
 - 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
 - 3) vaatlleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
 - 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
 - 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
 - 6) vaatlleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.
2. Valdkonna *Kunst* sisu:
 - 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
 - 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
 - 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
 - 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.
3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:
 - 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
 - 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
 - 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
 - 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi

ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;

5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;

6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;

7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödese tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;

2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;

3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;

4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;

5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;

6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;

7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;

8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

Valdkond Muusika

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;

2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;

3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;

4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

2. Valdkonna *Muusika* sisu:

1) laulmine;

2) muusika kuulamine;

3) muusikalis-rütmiline liikumine;

4) pillimäng.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;

2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;

3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;

4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;

5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;

6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;

2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansambelis kui ka üksi;

3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat

iseloomustada;

- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6) mängib eakohastel rütmilise ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

Valdkond Liikumine

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

2. Valdkonna *Liikumine* sisu:

- 1) kehalise kasvatusalaste teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rütmilise, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

4. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4) sooritab paindumust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- 5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- 7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- 8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- 9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgid jne);
- 11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- 12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.